

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΘ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Φουρτουναριές ή Θαλάσσιες

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά Γυμνασίου

Κομοτηνή 2013

Πραγματοποιούμε μαζί ένα ταξίδι στην αρχαία Ελλάδα...

Τον 8ο αιώνα π.Χ. ο ελληνισμός ξεπερνάει τα όριά του και αποικίζει τα παράλια της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου.

Λόγοι οικονομικοί και πολιτικοί ωθούν πολλούς να εγκαταλείψουν τους οικείους τους και να αναζητήσουν νέες πατρίδες.

Η Θράκη, γη θρακικών φύλων, όπως οι Κίκονες, και αργότερα του κράτους των Οδρυσών, αποτελεί πρόσφορο χώρο εγκατάστασης για τους Έλληνες του ανατολικού Αιγαίου και της Μικράς Ασίας, καθώς διαθέτει:

- πλούσια δάση για ξυλεία και κυνήγι
- γόνιμες πεδιάδες για αγροτική καλλιέργεια
- κοιτάσματα χρυσού και αργύρου
- φυσικά λιμάνια για εμπόριο
- φυσική οχύρωση για προστασία
- προνομιούχα γεωγραφική θέση

Οι νέοι άποικοι διατηρούσαν με τους ντόπιους μια αμοιβαία πολιτιστική αλληλεπίδραση, η οποία διακρίνεται στις εμπορικές συναλλαγές και την πολιτιστική εξάπλωση της αποικίας, χωρίς, ωστόσο, να λείπουν οι συγκρούσεις, αποτέλεσμα της φορολογικής εκμετάλλευσης.

**Από τις εκβολές του Νέστου έως το Δέλτα του Έβρου
ιδρύονται αποικίες, όπως:**

- τα **Άβδηρα**, αποικία αρχικά των Κλαζομενίων (μεταξύ 656–652 π.Χ.) και έπειτα της Τέω (545 π.Χ.)
- η **Δίκαια**, πιθανόν αποικία της Σάμου (τέλη 7ου αι. π.Χ.)
 - η **Στρύμη**, αποικία της Θάσου (7ος αι. π.Χ.)
 - η **Μαρώνεια**, αποικία της Χίου (7ος αι. π.Χ.)
 - η **Μεσημβρία**, η **Ζώνη**, η **Δρυς** και η **Σάλη**, αποικίες της Σαμοθράκης (6ος αι. π.Χ.), και αποτελούν την *Περαία* της Σαμοθράκης
- η **Σαμοθράκη**, αποικία της Λέσβου ή των πόλεων της ΒΔ Μικράς Ασίας (700 π.Χ.) και της Σάμου (6ος αι. π.Χ.)

Σημείωσε στο χάρτη της Θράκης τις κυριότερες ελληνικές αποικίες

Η αρχαία Θράκη εκτεινόταν από τα παράλια του Αιγαίου, του Ελλησπόντου και του Βοσπόρου έως τον Ίστρο (Δούναβης), και από τις ακτές του Εύξεινου Πόντου έως και τον Όλυμπο στη Μακεδονία.

3
"Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία η Θράκη ήταν η μικρότερη κόρη του Ωκεανού και της Παρθενόπης και αδελφές της ήταν η Ασία, η Λιβύη και η Ευρώπη."

Άβδηρα

Η «καλή Τήρων αποικία», όπως ονομάζει τα Άβδηρα ο ποιητής Ανακρέων, έχει να παρουσιάσει σημαντικούς άνδρες, οι οποίοι διέπρεψαν στους τομείς των επιστημών, της ποίησης, των γραμμάτων και των τεχνών, όπως:

- ο σοφιστής Πρωταγόρας
- οι φιλόσοφοι Δημόκριτος, Λεύκιππος και Ανάξαρχος
- ο ποιητής Νικαίνετος

Εδώ μπορείς να το σχεδιάσεις:

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής εκτίθενται πήλινα ειδώλια χορευτριών, δείγματα της αγάπης των Αβδηριτών για τις τέχνες.

Τι είδους χορού πιστεύεις ότι θα χόρευαν;

.....

Δίκαια

Η «Δίκαια παρ' Ἄβδερα» βρισκόταν στο στόμιο της λίμνης Βιστωνίδας. Η λιμνοθάλασσα, μεγάλο φυσικό και ασφαλές λιμάνι, εξυπηρετούσε τις εμπορικές συναλλαγές και τις θαλάσσιες επικοινωνίες. Τα γλυπτά από την πόλη και το νεκροταφείο μαρτυρούν την άνθιση της τέχνης και την έντονη εμπορική δραστηριότητα.

Προσπάθησε να εντοπίσεις στο μουσείο την επιτύμβια στήλη από τη Δίκαια, έργο πιθανόν Χιωτικού εργαστηρίου.

Για ποιόν λόγο πιστεύεις ότι θα έφερναν μια τέτοια στήλη από τη Χίο στη Δίκαια;

Παρατήρησε την παράσταση στις δύο όψεις της στήλης.

Θα μπορούσες να διηγηθείς την ιστορία της;

Η ισχυρή γεωγραφική θέση και η μεγάλη ανάπτυξη της Στρώμης, συντέλεσαν στο να αποτελεί συχνό πεδίο συγκρούσεων ανάμεσα στους γείτονες Μαρωνίτες και τους Θασίτες αποίκους της.

Την έντονη εμπορική δραστηριότητα της πόλης μαρτυρά ο μεγάλος αριθμός αγγείων από την Αττική. Προσπάθησε να εντοπίσεις τα αγγεία στην έκθεση και να αντιστοιχήσεις την εικόνα με τον τύπο και την παράσταση του αγγείου:

- Αμφορέας του ζωγράφου Κλεοφώντος με παράσταση αποχαιρετισμού πολεμιστή
- Λευκή λήκυθος με παράσταση νέου με ραβδί
- Ερυθρόμορφη πελίκη με τις μορφές της Δηλιακής Τριάδας

Μαρώνεια

Η οικονομία της Μαρώνειας στηρίχτηκε, κυρίως, στην κτηνοτροφία και στη γεωργία. Η καλλιέργεια της ελιάς, των δημητριακών και των αμπελιών έκαναν γνωστή την Μαρώνεια πανελληνίως, ενώ το λιμάνι της ευνόησε την ανάπτυξη του εμπορίου και την προώθηση των προϊόντων της.

Ο Διόνυσος, προστάτης θεός του κρασιού και της Μαρώνειας, λατρεύτηκε από τους Μαρωνίτες και απεικονίστηκε ο ίδιος και τα σύμβολά του σε νομίσματα και αγγεία.

Προσπάθησε να εντοπίσεις το προσωπείου του Διονύσου στην έκθεση και να συμπληρώσεις το υπόλοιπο μισό της εικόνας.

Σαμοθράκη

Οι άποικοι της Σαμοθράκης εγκαταστάθηκαν δίπλα στο προελληνικό Ιερό των Μεγάλων Θεών και συνέχισαν την μυστηριακή λατρεία του, μετατρέποντάς το σε μεγάλο θρησκευτικό κέντρο. Η Σαμοθράκη απέκτησε γρήγορα δύναμη και ίδρυσε με τη σειρά της αποικίες στα απέναντι παράλια, που ονομάστηκαν «Σαμοθρηκία τείχεα».

**Προσπάθησε να εντοπίσεις
στην έκθεση τα αντικείμενα
από τη Σαμοθράκη.**

**Μπορείς να αναγνωρίσεις το ζώο
επάνω στο οποίο κάθεται ο Σάτυρος;**

.....

Ζώνη

Η Ζώνη είχε τη μεγαλύτερη πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη από όλες τις αποικίες της Σαμοθράκης.

Πολλές και σημαντικές επιγραφές και θρακικά αγγεία υποδηλώνουν τη συνύπαρξη Ελλήνων και Θρακών. Εξαιρετικής τέχνης αγγεία αττικά, ιωνικά και θρακικά, ειδώλια και χρυσά κοσμήματα μαρτυρούν τον πλούτο και την ανάπτυξη της πόλης.

Προσπάθησε να εντοπίσεις στην έκθεση τα πλούσια χρυσά κοσμήματα από τάφους της Ζώνης. Μπορείς να τα τοποθετήσεις επάνω στη γυναικεία μορφή;

Εδώ μπορείς να ζωγραφίσεις μια φανταστική εικόνα της ζωής των ατόικων στη Θράκη

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ιθ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
Α. Συμεωνίδα 4, 691 00 Κομοτηνή
email: itherka@culture.gr
Τηλ.: 2531022411, φαξ: 2531021517, www.yppo.gr

Μελέτη - σχεδιασμός - κείμενα: Ν. Δαλακούρα
Επιμέλεια: Δ. Μάτσας, Χ. Καραδήμα, Π. Τσατσοπούλου, Μ. Τασακλάκη, Ξ. Αϊτατόγλου
Σχεδιασμός εντύπου: Γ. Παπαλεξάνδρου
Σχέδια: Χ. Σισμανίδης, Γ. Παπαλεξάνδρου

Βιβλιογραφία

Χ. Μπακιρτζής – Δ. Τριαντάφυλλος. *Θράκη*. (Αθήνα: εκδ. ΕΤΒΑ-ΕΟΤ-ΕΟΜΜΕΧ, 1988)
Μ. Σαρλα-Πεντάζου - Β. Πεντάζος. *Μουσείο Κομοτηνής*. (Αθήνα: εκδ. Β. Γιαννίκος-Β. Καλδής ΟΕ,)
ΘΡΑΚΗ. (Γ.Γ. Περιφέρειας Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης)